รายงานสรุปผลการสำรวจความตระหนักรู้และความรอบรู้ด้านความยั่งยืนของนักศึกษา

Student Sustainability Literacy & Awareness Survey Report

มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี | ปีการศึกษา 2568

บทสรุปผู้บริหาร (Executive Summary)

มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานีดำเนินการสำรวจความตระหนักรู้และความรอบรู้ด้านความยั่งยืน (Sustainability Literacy) ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ประจำปีการศึกษา 2568 ผ่านแบบสำรวจออนไลน์ มีผู้ตอบที่ใช้วิเคราะห์ได้ทั้งสิ้น 229 คน ผลการทดสอบความรู้ด้านการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) จำนวน 6 ข้อ พบว่านักศึกษามีคะแนนเฉลี่ย 4.90 จาก 6 คะแนน (ร้อยละ 81.7) โดยร้อยละ 59.4 ตอบถูกครบทุกข้อ และร้อยละ 69.9 ได้คะแนนตั้งแต่ 5 คะแนนขึ้นไป ด้านเจตคติมีค่าเฉลี่ย 3.77 และด้านพฤติกรรมมีค่าเฉลี่ย 3.68 จากมาตรวัด 5 ระดับ ซึ่งอยู่ในระดับ "มาก" ทั้งสองด้าน

ประเด็นที่นักศึกษาเข้าใจดีที่สุดคือหลักการเศรษฐกิจหมุนเวียน (ร้อยละ 91.7) และความเป็นกลางทางคาร์บอน (ร้อยละ 87.8) ส่วนประเด็นที่ควรเสริมความรู้คือ SDG 17 ความร่วมมือเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน (ร้อยละ 70.7) และจำนวนเป้าหมาย SDGs (ร้อยละ 73.4) นักศึกษาเห็นว่าความรู้ด้าน SDGs มีความสำคัญต่ออาชีพในอนาคตสูงที่สุด (ค่าเฉลี่ย 3.92) ขณะที่การเข้าร่วมโครงการหรือรายวิชาด้านการอนุรักษ์ (3.51) และการรับรู้นโยบายสีเขียวของมหาวิทยาลัย (3.53) มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ข้อเสนอแนะปลายเปิดที่พบมากที่สุดคือการปรับปรุงระบบคัดแยกขยะและลดการใช้พลาสติกแบบใช้ครั้งเดียวทิ้ง

1. ความเป็นมาและวัตถุประสงค์

มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานีมุ่งบูรณาการเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) เข้ากับการจัดการเรียนการสอน การบริหารจัดการวิทยาเขต และกิจกรรมนักศึกษา การวัดความรอบรู้ด้านความยั่งยืนของนักศึกษาอย่างเป็นระบบจึงเป็นเครื่องมือสำคัญในการติดตามผลลัพธ์ด้านการศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน (Education for Sustainable Development) และใช้เป็นข้อมูลป้อนกลับในการปรับปรุงหลักสูตร กิจกรรม และสิ่งอำนวยความสะดวก การสำรวจครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ ดังนี้

- เพื่อประเมินระดับความรู้ความเข้าใจของนักศึกษาเกี่ยวกับ SDGs และแนวคิดด้านความยั่งยืนที่สำคัญ
- เพื่อประเมินเจตคติ ความตระหนักรู้ และพฤติกรรมด้านความยั่งยืนของนักศึกษา
- เพื่อรวบรวมข้อเสนอแนะของนักศึกษาต่อการจัดกิจกรรมและการปรับปรุงสิ่งอำนวยความสะดวกด้านความยั่งยืนของมหาวิทยาลัย

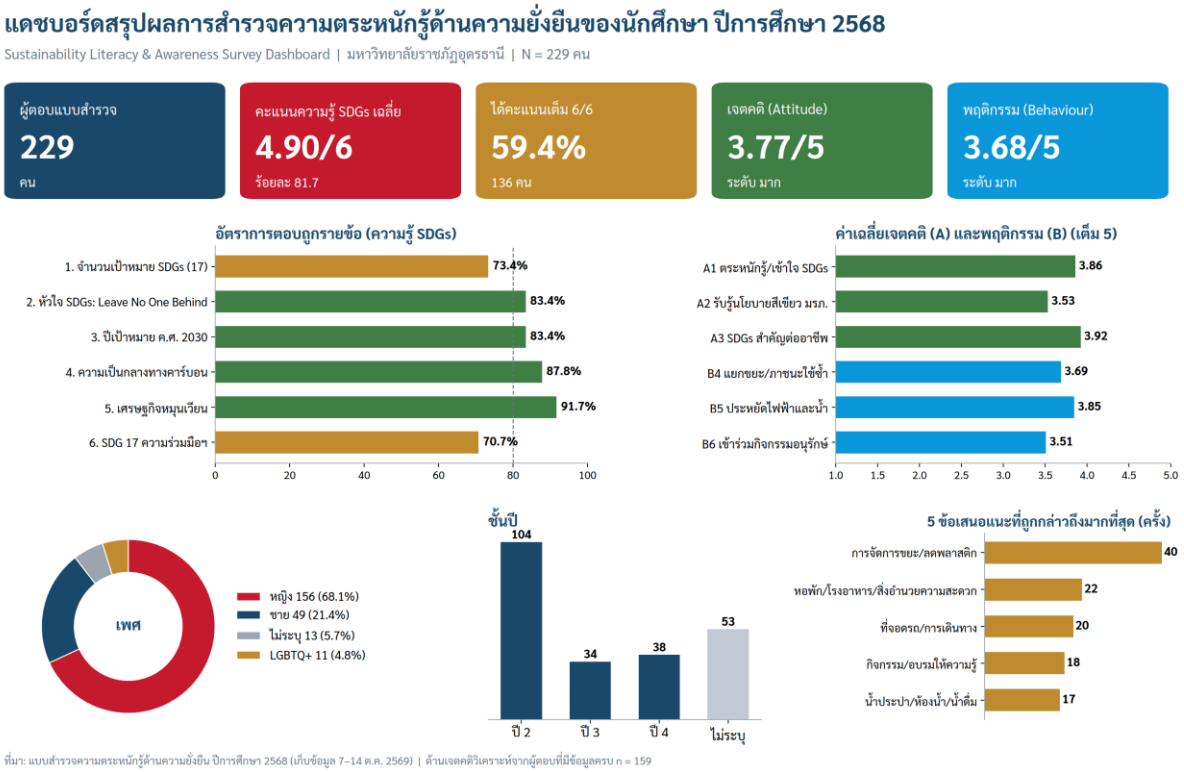
2. วิธีการดำเนินการสำรวจ

การสำรวจดำเนินการผ่านแบบสอบถามออนไลน์ (Google Forms) ปีการศึกษา 2568 ได้รับแบบตอบกลับที่ใช้วิเคราะห์ได้ 229 ชุด แบบสำรวจประกอบด้วย 4 ส่วน ได้แก่

- ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป ได้แก่ คณะ/สาขาวิชา ชั้นปี และเพศ
- ส่วนที่ 2 แบบทดสอบความรู้ด้าน SDGs และแนวคิดความยั่งยืน แบบปรนัย 6 ข้อ (ข้อละ 1 คะแนน รวม 6 คะแนน) ครอบคลุมโครงสร้าง SDGs, Carbon Neutrality, Circular Economy และ SDG 17
- ส่วนที่ 3 แบบประเมินเจตคติ (3 ข้อ) และพฤติกรรม (3 ข้อ) ด้านความยั่งยืน แบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ
- ส่วนที่ 4 คำถามปลายเปิดเกี่ยวกับกิจกรรมหรือสิ่งอำนวยความสะดวกด้านความยั่งยืนที่นักศึกษาต้องการให้มหาวิทยาลัยพัฒนา

การวิเคราะห์ข้อมูลใช้ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การแปลผลค่าเฉลี่ยใช้เกณฑ์ 4.51–5.00 = มากที่สุด, 3.51–4.50 = มาก, 2.51–3.50 = ปานกลาง, 1.51–2.50 = น้อย และ 1.00–1.50 = น้อยที่สุด ส่วนคำตอบปลายเปิดวิเคราะห์ด้วยการจัดกลุ่มเนื้อหา (Content Analysis) ตามประเด็น โดยหนึ่งข้อเสนอแนะอาจถูกนับได้มากกว่าหนึ่งประเด็น

3. ภาพรวมผลการสำรวจ (Dashboard)

ภาพที่ 1 สรุปผลการสำรวจความตระหนักรู้ด้านความยั่งยืนของนักศึกษา ปีการศึกษา 2568

ตารางที่ 1 ตัวชี้วัดสำคัญของผลการสำรวจ

ตัวชี้วัด	ผลลัพธ์	การแปลผล
จำนวนผู้ตอบแบบสำรวจ	229 คน	—
คะแนนความรู้ SDGs เฉลี่ย (เต็ม 6)	4.90 (S.D. 1.59)	ร้อยละ 81.7
ผู้ได้คะแนนตั้งแต่ 5 คะแนนขึ้นไป	160 คน	ร้อยละ 69.9
ผู้ได้คะแนนเต็ม 6 คะแนน	136 คน	ร้อยละ 59.4
เจตคติและความตระหนักรู้ (เต็ม 5)	3.77 (n = 159)	มาก
พฤติกรรมและการปฏิบัติตน (เต็ม 5)	3.68 (n = 229)	มาก
ภาพรวมเจตคติและพฤติกรรม (เต็ม 5)	3.72	มาก

4. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสำรวจ

ผู้ตอบแบบสำรวจส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง 156 คน (ร้อยละ 68.1) รองลงมาเป็นเพศชาย 49 คน (ร้อยละ 21.4) LGBTQ+ 11 คน (ร้อยละ 4.8) และไม่ระบุ 13 คน (ร้อยละ 5.7) เมื่อจำแนกตามชั้นปี พบว่าเป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 2 มากที่สุด 104 คน (ร้อยละ 45.4) ชั้นปีที่ 4 38 คน และชั้นปีที่ 3 34 คน ส่วนคณะที่มีผู้ตอบมากที่สุดคือคณะเทคโนโลยีและวิศวกรรมศาสตร์ 95 คน และคณะครุศาสตร์ 59 คน

ตารางที่ 2 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสำรวจ (N = 229)

ลักษณะ	กลุ่ม	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เพศ	หญิง	156	68.1
	ชาย	49	21.4
	LGBTQ+	11	4.8
	ไม่ระบุ	13	5.7
ชั้นปี	ชั้นปีที่ 2	104	45.4
	ชั้นปีที่ 3	34	14.8
	ชั้นปีที่ 4	38	16.6
	ไม่ระบุ	53	23.1

5. ผลการประเมินความรู้ด้านการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainability Literacy)

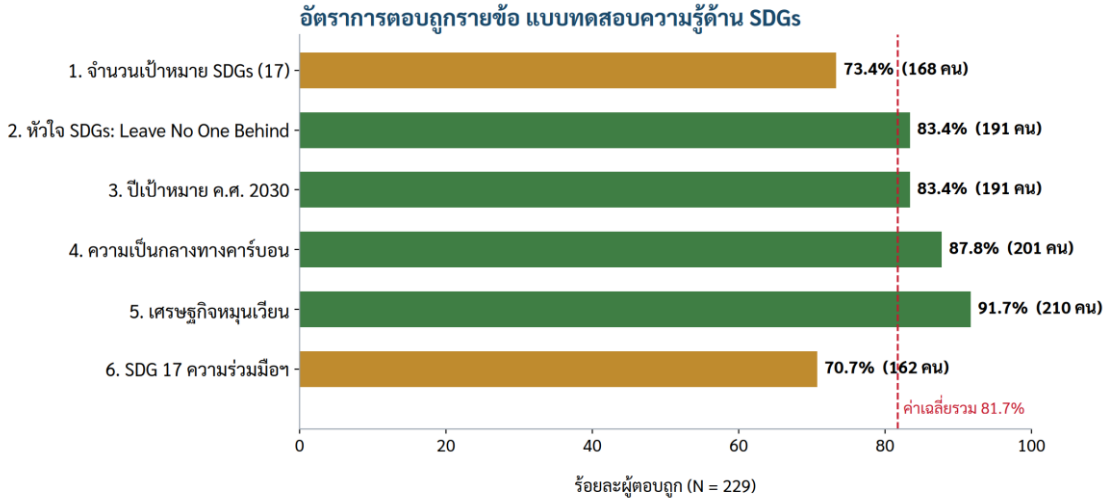
นักศึกษามีคะแนนความรู้เฉลี่ย 4.90 คะแนน จากคะแนนเต็ม 6 คะแนน (S.D. = 1.59) คิดเป็นร้อยละ 81.7 โดยนักศึกษา 136 คน (ร้อยละ 59.4) ตอบถูกครบทุกข้อ และ 160 คน (ร้อยละ 69.9) ได้คะแนนตั้งแต่ 5 คะแนนขึ้นไป อย่างไรก็ตามยังมีนักศึกษา 50 คน (ร้อยละ 21.8) ที่ได้คะแนนไม่เกิน 3 คะแนน ซึ่งเป็นกลุ่มเป้าหมายที่ควรได้รับการเสริมความรู้

เมื่อพิจารณารายข้อ ข้อที่ตอบถูกมากที่สุดคือหลักการเศรษฐกิจหมุนเวียน (ร้อยละ 91.7) รองลงมาคือความหมายของความเป็นกลางทางคาร์บอน (ร้อยละ 87.8) แสดงว่านักศึกษามีความเข้าใจแนวคิดด้านสิ่งแวดล้อมและการใช้ทรัพยากรค่อนข้างดี ส่วนข้อที่ตอบถูกน้อยที่สุดคือ SDG 17 ความร่วมมือเพื่อการพัฒนา

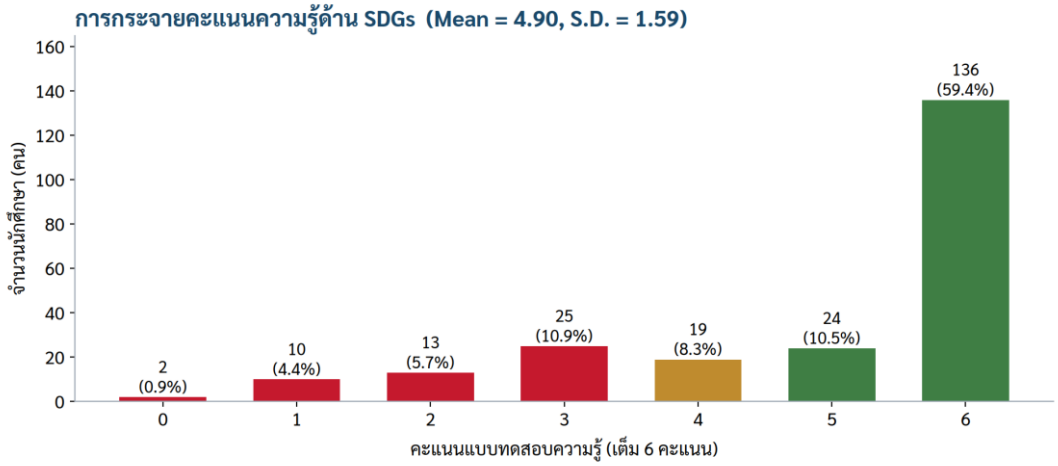
ที่ยั่งยืน (ร้อยละ 70.7) และจำนวนเป้าหมาย SDGs (ร้อยละ 73.4) สะท้อนว่าความรู้เชิงโครงสร้างของกรอบ SDGs ยังเป็นจุดที่ควรพัฒนา

ตารางที่ 3 อัตราการตอบถูกรายข้อ แบบทดสอบความรู้ด้าน SDGs (N = 229)

ข้อ	ประเด็นคำถาม	ตอบถูก (คน)	ร้อยละ
1	จำนวนเป้าหมาย SDGs ของสหประชาชาติ (17 เป้าหมาย)	168	73.4
2	หัวใจสำคัญของ SDGs (Leave No One Behind)	191	83.4
3	ปีเป้าหมายความสำเร็จของ SDGs (ค.ศ. 2030)	191	83.4
4	ความหมายของความเป็นกลางทางคาร์บอน (Carbon Neutrality)	201	87.8
5	หลักการเศรษฐกิจหมุนเวียน (Circular Economy)	210	91.7
6	เป้าหมายด้านความร่วมมือเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDG 17)	162	70.7
	คะแนนเฉลี่ยรวม (เต็ม 6)	**4.90**	**81.7**

ภาพที่ 2 อัตราการตอบถูกรายข้อของแบบทดสอบความรู้ด้าน SDGs

ภาพที่ 3 การกระจายคะแนนความรู้ด้าน SDGs ของนักศึกษา

6. ผลการประเมินเจตคติและพฤติกรรมด้านความยั่งยืน

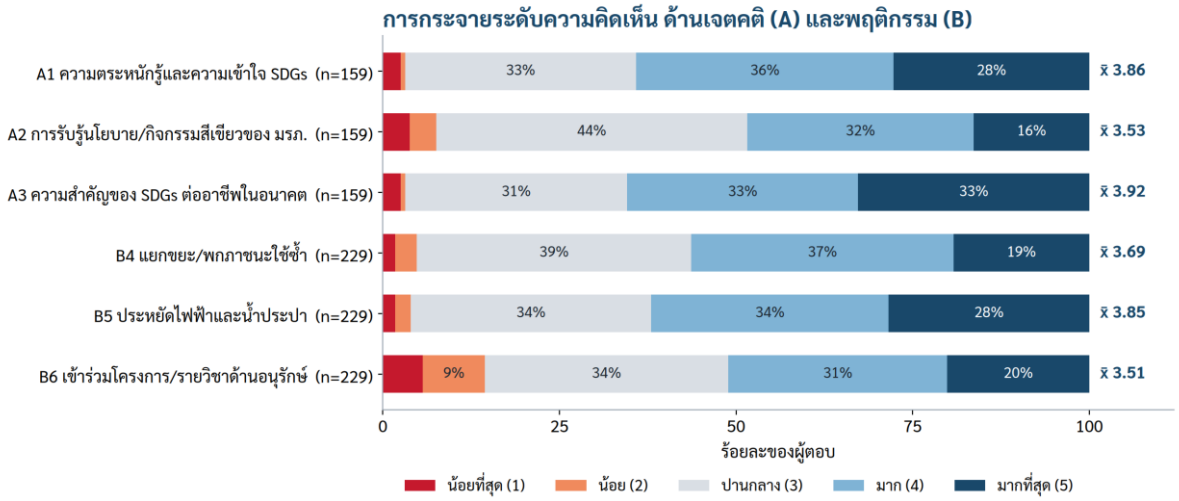
ด้านความตระหนักรู้และเจตคติมีค่าเฉลี่ยรวม 3.77 อยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ นักศึกษาเห็นว่าความรู้ด้าน SDGs มีความสำคัญต่อการทำงานและการประกอบอาชีพในอนาคต (3.92) และมีนักศึกษาร้อยละ 65.4 ที่เห็นด้วยในระดับมากถึงมากที่สุด ขณะที่การรับรู้นโยบายและกิจกรรมด้านความยั่งยืนของมหาวิทยาลัยมีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดในด้านนี้ (3.53) และมีผู้ตอบระดับมากถึงมากที่สุดเพียงร้อยละ 48.4

ด้านพฤติกรรมและการปฏิบัติตนมีค่าเฉลี่ยรวม 3.68 อยู่ในระดับมาก พฤติกรรมที่ปฏิบัติมากที่สุดคือ การประหยัดพลังงานไฟฟ้าและน้ำประปา (3.85) รองลงมาคือการแยกขยะและพกภาชนะใช้ซ้ำ (3.69) ส่วนการเข้าร่วมโครงการ กิจกรรม หรือรายวิชาด้านการอนุรักษ์มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด (3.51) และมีการกระจายของคำตอบสูงที่สุด (S.D. = 1.08) โดยร้อยละ 14.4 ระบุว่าเข้าร่วมในระดับน้อยถึงน้อยที่สุด แสดงว่าโอกาสการมีส่วนร่วมยังไม่ทั่วถึงนักศึกษาทุกกลุ่ม

ตารางที่ 4 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานด้านเจตคติและพฤติกรรม

ข้อ	ประเด็นการประเมิน	n	Mean	S.D.	ระดับ
	ด้านความตระหนักรู้และเจตคติ	159	**3.77**	0.85	**มาก**
A1	ความตระหนักรู้และความเข้าใจเบื้องต้นเกี่ยวกับ SDGs	159	3.86	0.92	มาก
A2	การรับรู้นโยบายและกิจกรรมด้านความยั่งยืน/สีเขียวของมหาวิทยาลัย	159	3.53	0.94	มาก
A3	ความสำคัญของความรู้ด้าน SDGs ต่อการทำงานและอาชีพในอนาคต	159	3.92	0.94	มาก
	ด้านพฤติกรรมและการปฏิบัติตน	229	**3.68**	0.83	**มาก**
B4	การแยกขยะ ทิ้งขยะถูกประเภท และพกขวดน้ำ/แก้วน้ำ/ถุงผ้า	229	3.69	0.88	มาก
B5	การประหยัดพลังงานไฟฟ้าและน้ำประปาในมหาวิทยาลัยและที่พัก	229	3.85	0.92	มาก
B6	การเข้าร่วมโครงการ กิจกรรม หรือรายวิชาด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและสังคม	229	3.51	1.08	มาก

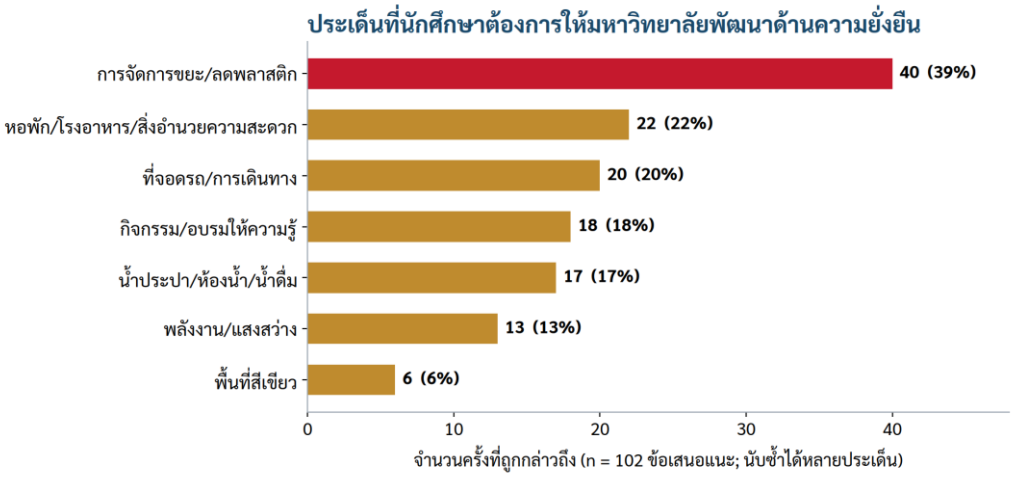
หมายเหตุ: S.D. รายด้านคำนวณจากคะแนนเฉลี่ยรายบุคคลของแต่ละด้าน

ภาพที่ 4 การกระจายระดับความคิดเห็นด้านเจตคติ (A) และพฤติกรรม (B)

7. ข้อเสนอแนะจากนักศึกษา

จากคำตอบปลายเปิดที่มีสาระ 102 รายการ ประเด็นที่นักศึกษาต้องการให้มหาวิทยาลัยพัฒนามากที่สุดคือการจัดการขยะและการลดพลาสติก 40 รายการ (ร้อยละ 39.2) เช่น เพิ่มจุดคัดแยกขยะและถังขยะแยกประเภทให้ครอบคลุมทุกอาคาร รณรงค์ลดพลาสติกแบบใช้ครั้งเดียวทิ้งในโรงอาหาร และจัดถังสำหรับขยะอันตราย รองลงมาคือสิ่งอำนวยความสะดวกในหอพักและโรงอาหาร (22) ที่จอดรถและการเดินทาง เช่น รถรับส่งระหว่างคณะและจักรยานให้เช่า (20) กิจกรรมและการอบรมให้ความรู้ (18) และคุณภาพน้ำประปา น้ำดื่ม และห้องน้ำ (17) นอกจากนี้ยังมีข้อเสนอด้านพลังงานหมุนเวียนและแสงสว่าง (13) และการเพิ่มพื้นที่สีเขียว (6)

ภาพที่ 5 ประเด็นที่นักศึกษาต้องการให้มหาวิทยาลัยพัฒนาด้านความยั่งยืน

8. สรุปผลและแนวทางการนำผลไปใช้

ผลการสำรวจชี้ว่านักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานีมีความรอบรู้ด้านความยั่งยืนในระดับดี โดยเฉพาะแนวคิดเชิงปฏิบัติด้านสิ่งแวดล้อม และมีเจตคติเชิงบวกว่าความรู้ด้าน SDGs จำเป็นต่ออาชีพในอนาคต แต่ยังมีช่องว่างระหว่างเจตคติกับการมีส่วนร่วมจริง และการรับรู้นโยบายของมหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยจึงควรพิจารณาแนวทางต่อไปนี้

- **บูรณาการ SDGs ในหลักสูตรและวิชาศึกษาทั่วไป:** เพิ่มเนื้อหาเรื่องโครงสร้าง 17 เป้าหมายและ SDG 17 ความร่วมมือเพื่อการพัฒนา ซึ่งเป็นข้อที่ตอบถูกน้อยที่สุด และเชื่อมโยงกับทักษะวิชาชีพตามที่นักศึกษาให้ความสำคัญ (SDG 4.7)
- **สื่อสารนโยบายมหาวิทยาลัยสีเขียวเชิงรุก:** ใช้ช่องทางที่นักศึกษาเข้าถึง เช่น สื่อสังคมออนไลน์ ปฐมนิเทศ และจุดบริการในอาคาร เพื่อยกระดับการรับรู้นโยบายซึ่งมีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดในด้านเจตคติ
- **ขยายโอกาสการมีส่วนร่วมในกิจกรรมด้านความยั่งยืน:** จัดกิจกรรมที่เข้าร่วมได้ง่ายและกระจายทุกคณะ/ชั้นปี เช่น ค่ายอนุรักษ์ กิจกรรมปลูกต้นไม้ และโครงการจิตอาสา พร้อมเชื่อมกับระบบชั่วโมงกิจกรรม
- **ปรับปรุงระบบจัดการขยะและลดพลาสติก:** ตอบสนองข้อเสนอแนะอันดับหนึ่งของนักศึกษา ด้วยการเพิ่มจุดคัดแยกขยะ ถังขยะอันตราย จุดเติมน้ำดื่มสะอาด และมาตรการลดพลาสติกในโรงอาหาร (SDG 12)
- **ติดตามผลอย่างต่อเนื่อง:** ดำเนินการสำรวจซ้ำทุกปีการศึกษาด้วยเครื่องมือเดิม แก้ไขแบบฟอร์มให้บังคับตอบข้อมูลคณะ ชั้นปี และข้อเจตคติ เพื่อให้เปรียบเทียบแนวโน้มและจำแนกผลรายคณะได้

9. ความเชื่อมโยงกับตัวชี้วัด THE Impact Rankings

ตัวชี้วัด	การใช้ผลการสำรวจเป็นหลักฐาน
SDG 17.4.4 Sustainability Literacy	หลักฐานหลัก: แสดงว่ามหาวิทยาลัยวัดและติดตามความรอบรู้ด้านความยั่งยืนของนักศึกษาอย่างเป็นระบบ พร้อมผลลัพธ์เชิงปริมาณ (คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 81.7, N = 229)
SDG 17.4.1 / 17.4.2 Education for SDGs	ข้อมูลประกอบ: ผลการสำรวจใช้ปรับปรุงการบูรณาการ SDGs ในหลักสูตรและรายวิชา
SDG 12 / SDG 13	ข้อมูลประกอบ: พฤติกรรมแยกขยะ ลดพลาสติก ประหยัดพลังงาน และความเข้าใจ Carbon Neutrality / Circular Economy ของนักศึกษา

English Summary

Udon Thani Rajabhat University (UDRU) conducted a Student Sustainability Literacy and Awareness Survey for academic year 2025 (B.E. 2568) via an online questionnaire with 229 valid undergraduate responses. On a six-item SDG knowledge test, students scored a mean of 4.90/6 (81.7%); 59.4% answered all items correctly and 69.9% scored 5 or higher. Understanding was strongest for the circular economy (91.7% correct) and carbon neutrality (87.8%), and weakest for SDG 17 partnerships (70.7%) and the number of SDGs (73.4%).

On a five-point scale, students reported a "high" level of sustainability attitudes (mean 3.77, n = 159) and behaviours (mean 3.68, n = 229). They rated the importance of SDG knowledge for future careers highest (3.92), while participation in conservation projects or courses (3.51) and awareness of university green policies (3.53) were lowest. The most frequent open-ended request was better waste sorting and single-use plastic reduction (40 of 102 comments). UDRU will use these results to strengthen SDG content in curricula, communicate green-campus policies more actively, widen student participation, and repeat the survey annually to track progress.